

Un HYPERION al neliniștii noastre

În finalul unei seri cuprinzând trei manifestări camerale, evoluția ansamblului „Hyperion” se prefigurează ca o promisiune deosebită pentru auditoriul deja „încărcat” de muzică, din fericire atent selectată și riguros organizată în pachetul repertorial de oferte mai mult sau mai puțin „promoționale” ale festivalului.

Fondat de către Iancu Dumitrescu cu aproape trei decenii în urmă, „Hyperion” este de fapt o formulă instrumentală deschisă, capabilă de înnoire perpetuă în funcție de cerințele repertoriului, ca și de disponibilitățile interpretative. Respectându-și dezideratele avangardiste inițiale, membrii ansamblului nu au uitat să pună în lumină nici „cuceririle” de ultimă oră, nu doar cele din domeniul limbajului sonor, ci și din cel al tehnologiilor de prelucrare fonică, un suport din ce în ce mai mult uzitat astăzi.

„Hyperion International”, variantă a ansamblului prezentă și pe scena SIMN de anul acesta, cuprinde, sub coordonarea lui Iancu Dumitrescu și a Anei Maria Avram, pe lângă membrii autohtoni (violiștii Cornelia Petroiu și Ioan Marius Lăcraru, violonceliștii Andrei Kivu și Theodor Iancu, contrabasistul Ion Ghiță, clarinetistul Leontin Boanță, fagotistul Gödri Orban, la pian Ana Maria Avram și la percuție Alexandra Nășcuțiu), o serie de personalități din elita interpretativă mondială. Repertoriul abordat în cadrul acestei ultime prezențe scenice a formației a determinat selectarea sopranei japoneze Keiko Hatanaka și a americanilor Robert Reigle (saxofon) și Gustavo Aguilar (percuție). Împreună, muzicienii au propus un demers spectacular de dimensiuni ample, alcătuit din pagini semnate de Giacinto Scelsi, Giselher Smekal, Ștefan Niculescu, John Cage, Andrei Kivu, Ana Maria Avram și Iancu Dumitrescu.

Programul, realmente impresionant ca realizare interpretativă (de excepție intervențiile sopranei Keiko Hatanaka și ale percuționistului Gustavo Aguilar, de o putere expresivă greu de egalat), coordonat ca derulare formală de către conducătorul ansamblului, Iancu Dumitrescu, a alăturat deja celebrelor *Canti del Capricorno* (Giacinto Scelsi), *Aria & Fontana Mix* (John Cage), *Sincronia* (Ștefan Niculescu), cinci prime audii absolute: *Qi Tong II*, rezultat sonor al celor mai recente experiențe ale lui Andrei Kivu ce vizează cântul diafonic ca fenomen „live”, angrenând relația dintre emisia fonică și acustica sălii de concert; *Ko-Lho* al lui Giacinto Scelsi într-o versiune pentru violă și bandă, accentuând în concepția Corneliei Petroiu policromia combinațiilor microtonale și microtimbrale; *Orphic Recall* aparținând Anei Maria Avram și, respectiv, cele două realizări ale lui Iancu Dumitrescu – *Disclosure* și *Remote Pulsar* – au completat tabloul „serii Hyperion”. Arhitecturi, a căror gradație dinamică este axată exclusiv pe relația de comunicare directă, lucrările lui Iancu Dumitrescu și aceea a Anei Maria Avram evoluează într-o dimensiune spațio-temporală aparte. „Rupturile” ce „fracturează” discursurile lui Iancu Dumitrescu sunt punți de tăcere exterioră către intimitatea propriului suflet, suiri și coborâri imaginare, încărcate, în fapt, de tensiunea așteptării.

Sunt emblemele unui secol XX oscilând între lumină și întuneric, un secol pulsând totodată sub imperiul energiei telurice a unui imens strigăt expresionist: cel din fața căderii.

Loredana BALTAZAR